

Charakterystyka

Gmina Szastarka położona jest na Wyżynie Lubelskiej w obrębie subregionu Wzniesień Urzędowskich, jedynie wschodni fragment gminy znajduje się w części Roztocza Zachodniego. Na obszarze gminy występuje dział wodny II i III rzędu, zasięgu rzeki Wyżnicy i Sanny (dopływy Wisły) oraz rzeki Bystrzycy (dopływ Wieprza). Niestety przez teren gminy nie przepływają rzeki. Natomiast w przeszłości w jej północnej części znajdowały się źródła Bystrzycy, które przestały być czynne ze względu na to, że rzeka skróciła swój bieg.

Gmina leży w południowo – zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie kraśnickim i graniczy z powiatem Janowskim. Jest usytuowana w odległości około 60 km od Lublina. Obszar gminy graniczy z sześcioma gminami: Kraśnik Zakrzówek, Batorz, Potok Wielki, Modliborzyce. Gmina zajmuje powierzchnię 7353 ha, co stanowi 0,3% powierzchni województwa oraz 7,3% powierzchni powiatu kraśnickiego.

Kraśnik stanowi ośrodek administracyjno – usługowy o randze regionalnej. Gmina Szastarka usytuowana jest w odległości 12 – 15 km od miasta i znajduje się w obszarze jego wpływów, kształtujących powiązania społeczne, ekonomiczne, rekreacyjne oraz infrastrukturalne.

Gmina w swych granicach administracyjnych obejmuje 18 sołectw: Blinów I, Blinów II, Brzozówka Kolonia, Brzozówka Wieś, Cieślanki, Huta Józefów, Majdan Obleszcze, Moczydła Stare, Polichna Podlesie, Polichna I, Polichna II, Polichna III, Polichna IV, Rzeczyca Kolonia, Szastarka Stacja, Szastarka Wieś, Wojciechów Kolonia, Wojciechów Wieś.

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 19 Lublin – Rzeszów oraz linia kolejowa Lublin – Stalowa Wola.

ŚRODOWISKO NATURALNE

Powietrze atmosferyczne i hałas

- Stan powietrza w gminie jest zadowalający.
- Powodem lokalnych zanieczyszczeń powietrza są:
  - transport kołowy i kolejowy,
  - eksploatacja składowiska odpadów,
  - dzikie wysypiska,
  - wykorzystywanie węgla jako źródła opału w dużych kotłowniach,

- spalanie odpadów plastikowych i gumy w domowych kotłowniach,
- zakłady przemysłowe zlokalizowane w województwie podkarpackim,

w okresie wegetacji występuje możliwość zanieczyszczenia powietrza drobinami rozpylanych na pola środków owadobójczych i chwastobójczych oraz ich oparami

Ogólny poziom hałasu jest zadowalający. Uciążliwości występują lokalnie w okolicach Polichny i Podlesia przy drodze Białystok – Rzeszów .

- Zagrożeniom należy przeciwdziałać przez:
  - zaprzestanie spalania w paleniskach domowych odpadów plastikowych
  - i gumy,
  - propagowanie ekologicznych nośników energii (gaz, drewno, olej, biomasa),
  - gazyfikację gminy,
  - tworzenie stref zieleni i zwiększanie ilości zadrzewień wzdłuż tras komunikacyjnych,
  - przestrzeganie lokalizacji przemysłu i uciążliwych usług względem zabudowy mieszkaniowej,
  - prawidłową eksploatację gminnego składowiska odpadów,
  - edukację mieszkańców.

Wody

a) podziemne

- Gmina Szastarka położona jest w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (Lublin).
- Wody podziemne w gminie pochodzą z poziomów czwartorzędowego i kredy.
- Woda w gminie jest dobrej jakości, nisko zmineralizowana, lekko zasadowa
- (tj. udziałem wapnia i magnezu) oraz zawiera niewielką

ilość chlorków, siarczanów i żelaza.

- Dla wód podziemnych szczególne zagrożenia stanowią gazowe zanieczyszczenia powietrza, nieszczelne szamba, brak kanalizacji sanitarnej gminy, dzikie wysypiska, chemizacja rolnictwa oraz melioracje odwadniające.
- Przeciwdziałać zagrożeniom należy przez:
  - kontrolowanie stanu jakości wód,
  - budowę kanalizacji w gminie,
  - likwidację dzikich wysypisk,
  - zmniejszenie stopnia chemizacji rolnictwa,
  - poprawę poziomu edukacji ekologicznej.

b) powierzchniowe

- Obszar gminy leży na pograniczu trzech zlewni: Bystrzycy (dopływ Wieprza), Wyźnicy i Sanny (dopływy Wisły).
- W okolicy Polichny w strefie krawędziowej Roztocza przebiega dział wodny II rzędu Wisła – Wieprz i III rzędu Wyźnica – Sanna.
- Zbiorniki małej retencji znajdują się w Moczydłach Starych (powierzchnia

- 0,5 ha), Polichnie Pierwszej (0,44 ha), Szastarce Stacji (zbiorniki przeciwpożarowe, 0,49 ha) i Kolonii Wojciechów (0,42 ha).
- Gmina znajduje się w zasięgu zlewni, którym nadano status zlewni chronionych, ze względu na ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych przez ośrodki miejskie w Lublinie i Kraśniku. Jest to zlewnia Wyżnicy w północno-zachodniej części gminy oraz zlewnia Bystrzycy.
- Jakość wód powierzchniowych pogarszają:
  - brak gospodarki wodno-ściekowej w gminie,
  - spływy powierzchniowe z pól i tras komunikacyjnych,
  - składowisko odpadów i dzikie wysypiska,
  - melioracje odwadniające.
- Wody powierzchniowe należy chronić przez:
  - budowę oczyszczalni ścieków (należy bezwzględnie zmienić lokalizację projektowanej oczyszczalni w Blinowie Drugim, umiejscowionej w Obszarze Ochrony Źródliskowej rzeki Bystrzycy),
  - budowę kanalizacji sanitarnej,
  - likwidację dzikich wysypisk i prawidłową eksploatację składowiska odpadów,
  - zakładanie przydomowych oczyszczalni ścieków,
  - racjonalną chemizację rolnictwa,
  - wprowadzenie zadrzewień śródpolnych,
  - zadrzewianie dróg gminnych,
  - pozostawianie zadrzewień wzdłuż cieków i tworzenie nowych,
  - systematyczne kontrolowanie jakości wód,
  - ochronę wszystkich istniejących zbiorników wodnych,
  - edukację ekologiczną rolników.

Gleby

- W gminie występują głównie gleby brunatne i biellicowe.

- W dolinach rzek występują mady piaszczyste.
- Ponadto na terenie gminy występują również gleby płowe, czarnoziemy
- i rędziny.
- Większość gleb w gminie (aż 83%) jest zakwaszona, o średniej zasobności
- w składniki pokarmowe.
- Zagrożenia dla gleb w gminie Szastarka stanowią: chemizacja rolnictwa, nieszczelne szamba, dzikie wysypiska śmieci i składowisko odpadów, przemysł, nadmierny rozwój sieci dróg, eksploatacja kopalin, erozja wodna, emisje pyłowe i gazowe oraz melioracje odwadniające.
- W celu poprawy jakości gleb należy:
  - likwidować dzikie wysypiska odpadów,
  - kontrolować stan jakości gleb w miejscach użytkowanych rolniczo,
  - zwiększyć lesistość na gruntach poeksploatacyjnych,
  - propagować rolnictwo ekologiczne i agroturystykę,
  - udoskonalić gospodarkę odpadami.

Krajobraz

- W gminie dominuje krajobraz polno-leśny, urozmaïcony kulminacjami i falistymi zrównaniami wierzchwinowymi, wąwozami oraz suchymi nieckowatymi dolinami.
- W celu zachowania i ochrony cennych form krajobrazu naleŹy objąć szczególną ochroną obszary dna dolin, wąwozów i suchych dolin okresowo odprowadzających wodę powierzchniową.
- Niezbędna jest ochrona otwartych krajobrazów polnych przed zabudową i zmianą sposobu użytkowania, co umoŹliwi zachowanie istniejącej kompozycji krajobrazu i ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- NaleŹy zachować istniejące proporcje między terenami zabudowanymi
- a niezabudowanymi – nowe inwestycje lokować w obrębie ukształtowanej zabudowy wiejskiej.
- Krajobraz i walory środowiska powinny być szczególnie chronione przed destrukcyjnym użytkowaniem kopalni odkrywkowych.

Roślinność i zwierzęta

- Pod względem zajmowanej powierzchni
- w gminie zdecydowanie dominują sztuczne zbiorowiska roślinne, jakimi są użytki rolne.
- Naturalne zbiorowiska roślinności zachowały się szczątkowo.
- W gospodarce leśnej należy bezwzględnie dążyć do zwiększenia lesistości gminy.
- Bogactwo fauny nie jest w pełni poznane,
- z uwagi na brak inwentaryzacji przyrodniczej gminy, którą należy sporządzić.
- Miejsca występowania gatunków chronionych i rzadkich należy chronić przed zniszczeniem bądź przekształceniem.
- Należy propagować i wdrażać rolnictwo ekologiczne.

ZDROWOTNOŚĆ MIESZKAŃCÓW

- Zdrowotność mieszkańców gminy Szastarka jest powiązana z przemianami cywilizacyjnymi i ekonomicznymi, zanieczyszczeniem środowiska naturalnego, trybem życia i sposobem zarobkowania. Mieszkańcy gminy zapadają na następujące choroby:
  - choroby układu krążenia,
  - nowotwory,
  - choroby układu oddechowego,
  - choroby układu nerwowego.
- W celu poprawienia zdrowia i przedłużenia życia mieszkańcom należy:
  - uczyć zasad BHP przy pracy ze środkami ochrony roślin i nawozami,
  - propagować zdrowe zasady odżywiania i samokontroli organizmu,
  - organizować „białe niedziele”,
  - zapraszać specjalistów – terapeutów leczących z nałogów,
  - ogłaszać „zdrowe dni” bez papierosa i alkoholu,
  - zachęcać i uczyć aktywnych form wypoczynku.

NATURALNE METODY DBANIA O OGRÓD

Porady Mai Popielarskiej w ramach programu „Z Kujawskim pomagamy pszczołom”

www.pomagamypszczołom.pl

